

УДК 339.138:658

ДО ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ НА «УКРЗАЛІЗНИЦІ» ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Наумова О.Е., к.т.н., доцент (УкрДАЗТ)

Протягом останніх трьох років на залізничному транспорті України спостерігається стійка тенденція зниження обсягів перевезення пасажирів і пасажирообігу. Так, якщо у 2011 році залізничним транспортом було перевезено 430,1 млн. пасажирів, у 2012 р. – 429,6 млн. пасажирів, то у 2013 році – 425,4 млн. пасажирів. Відповідно пасажирообіг у 2011 р. становив 50837,4 млн. пас. км, у 2012 р. – 49443,9 млн. пас. км, у 2013 р. – 49098,3 млн. пас. км. За період січень-березень 2014 р. залізничним транспортом було перевезено 94,9 млн. пасажирів, що на 4% менш, ніж за аналогічний період попереднього року. При цьому пасажирообіг склав 8399,4 млн. пас. км, що на 14% менш, ніж за аналогічний період 2013 р. [1]. За прогнозами фахівців «Укрзалізниці» у зв'язку з дестабілізацією ситуації в Кримському регіоні за підсумками 2014 року передбачається падіння пасажирообігу порівняно з показником 2013 року на 9,6% – до 44,4 млрд. пас. км [2].

Все це свідчить про необхідність пошуку на «Укрзалізниці» нових підходів до управління власним господарським механізмом, заснованих на комплексному аналізі ринкової ситуації і пропозиції послуг, що у даний час затребувані на ринку, і які найкращим чином, ніж у конкурентів, спроможні задовольнити потреби і запити споживачів. Тобто йдеться про удосконалення системи управління маркетингом. Це передбачає деталізацію або уточнення основних маркетингових функцій:

а) аналітична: аналіз стану й динаміки споживчого попиту на ринку транспортних послуг, виявлення й вивчення споживчих переваг, оцінка зовнішнього середовища й рівня конкуренції на ринку пасажирських перевезень, визначення місткості ринку транспортних послуг населенню й ринкової частки залізничного транспорту, проведення сегментації ринку, виявлення існуючих і перспективних сегментів ринку транспортних послуг населенню, аналіз внутрішнього середовища «Укрзалізниці» тощо;

б) виробнича: розробка нових транспортних послуг населенню та удосконалення існуючих, розробка заходів щодо підвищення конкурентоспроможності залізничних пасажирських перевезень;

в) збутова: удосконалення цінової

політики, системи організації сервісного обслуговування пасажирів, рекламної діяльності та стимулювання попиту на пасажирські перевезення та ін.;

г) функція управління: внесення коректив у систему маркетингових планів «Укрзалізниці» з урахуванням поточної ситуації, удосконалення структури організації маркетингу і створення системи інтегрованого маркетингу, розробка системи контролюючих заходів по трьом напрямам: контроль прибутковості, контроль за виконанням річних планів, стратегічний контроль.

Список використаних джерел:

1. Публікація документів Державної Служби Статистики України. Пасажирські перевезення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.org>

2. «Укрзалізниця» прогнозує падіння пасажирообігу цього року майже на 10% [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://economics.unian.ua/transport/916100-ukrzeliznitsya-pronozue-padinnya-pasajiroobigutsogo-roku-mayje-na-10.html>

УДК 656.1

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Позднякова Л.О., д.е.н., професор (УкрДАЗТ)

Дослідження транспортної галузі малих підприємств показав, що підприємці зазвичай покладаються на адаптивну схему розвитку, тобто розвиток природним чином. При цьому має місце недооцінка об'єктивних факторів формування організаційної структури управління. Це відбувається зазвичай через некомпетентність персоналу, що в свою чергу негативно впливає на ефективність малого бізнесу.

Проте, підприємство – зазвичай комплекс людей, матеріальних ресурсів і інформації, в якій люди відіграють особливу роль, тому що організація може бути ефективною лише в результаті ефективної діяльності персоналу. Ефективною можна вважати лише ту організацію, яка успішно здійснює свої цілі, коли витрати і результати є порівнянними.

Відповідно, при оцінці системи управління можуть бути використані критерії не тільки продуктивності праці, але також економічності самої системи, а також інші критерії. Наприклад, система управління персоналом, призначена впливати на трудовий

потенціал з метою його позитивних змін. Тому необхідно застосовувати систему, яка відображає різні сторони трудового потенціалу (чисельність персоналу, професійно – кваліфікаційну структуру, освіту, стан здоров'я, і т. і.).

Аналіз цієї проблеми дає докази того, що проаналізувати ефективність управління можливо за такими напрямками як: ефективність обраної кадрової політики, підготовка та перепідготовка кадрів, підвищення кваліфікації, ефективність робіт, спрямованих на скорочення строків адаптації кадрів, тощо. Джерелом ефекту у всіх випадках є економія ресурсів на досягнення поставлених цілей.

Основною метою управління персоналом є досягнення такого стану трудового потенціалу, яке забезпечувало б економічний та соціальний ефект, а не економію витрат на робочу силу, тому що дешева робоча сила, не завжди сприяє ефективності діяльності організації.

На цьому шляху, багато проблем, тому що при виборі варіантів вкладення коштів в робочу силу, йдеться про різні напрямки кадрової роботи (підвищення кваліфікації своїх працівників або витратити доступні кошти на заохочення працівників за межами підприємства, на поліпшення умов праці т. і.) Різні напрямки роботи з кадрами мають свої джерела і свої форми прояви ефекту, що ускладнює їх порівняння.

Отже, організація, буде ефективною тоді, коли вона може бути спроможна здійснювати свої цілі, вирішувати поставлені завдання, швидко реагувати на всі зміни та пристосовуватися до нових умов господарювання.

УДК 656.615.003

БЮДЖЕТНІ МЕХАНІЗМИ В ПОРТОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Постоленко Ю.П., фахівець з науково-дослідної частини (НУ «ОЮА»)

Ефективність реалізації бюджетних механізмів макrorівня значною мірою визначає перспективи розвитку портового комплексу України, який в сучасних умовах реформується відповідно до положень Закону «Про морські порти України» та Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 р. Одночасно бюджетні механізми рівня портових підприємств використовуються не достатньо повно. Внаслідок протиріччя інтересів політичних сил, які зацікавлені у функціонуванні окремих портових комплексів України або їх складових, не завжди

приймаються ефективні законодавчі і виконавчі рішення влади. Найбільш серйозною небезпекою портових підприємств України з боку держави залишається ігнорування інтересів портового комплексу та його клієнтури в законах, які регулюють господарську діяльність. Зазначена ситуація обмежує можливості функціонування та розвитку портового виробництва, передусім в сфері його ресурсного забезпечення. Забезпечення ефективного відтворення основних елементів ресурсного потенціалу портової галузі залежить від економічної політики держави, зокрема її бюджетної складової.

Інший негативний чинник, який знижує ефективність реалізації стратегічних рішень в сфері портової діяльності, - це невикористання в достатній мірі переваг бюджетування на рівні господарювання портових підприємств. Такі підприємства потребують достатнього обсягу економічних ресурсів, іноді досить специфічних та коштовних, для виконання стратегічного плану. Бюджетування дозволяє сформувати конкурентні переваги за рахунок створення ефективної системи управління ресурсами. Ефективний розподіл ресурсів та відповідно коштів по стратегічних потребах дозволить прискорити реалізацію стратегії підприємства. За умови обмеженого фінансування, що є характерним для більшості суб'єктів господарювання в сфері портової діяльності, підприємства не зможуть належним чином виконати етап стратегічного плану. Невиправдано велике фінансування окремих етапів реалізації стратегії призведе до невиправданої розтрати ресурсів і знизить фінансову ефективність портового підприємства. Тому суттєве значення має оптимальний розподіл необхідних ресурсів. Іноді виникає необхідність в короткі терміни здійснити суттєвий перерозподіл ресурсів з однієї сфери діяльності портового підприємства в іншу для підтримки нових стратегічних ініціатив і пріоритетів. Бюджетування повинно бути засновано на принципах об'єктивності, ефективності, розвитку, стабільності, реальності, гнучкості, системності, пріоритетності, економії, відповідальності, контролю тощо.

Таким чином, лише часткове використання можливостей механізмів бюджетування різних рівнів в сфері функціонування портового комплексу України не дозволяє забезпечити необхідний рівень його конкурентоспроможності.